

Børme Blad

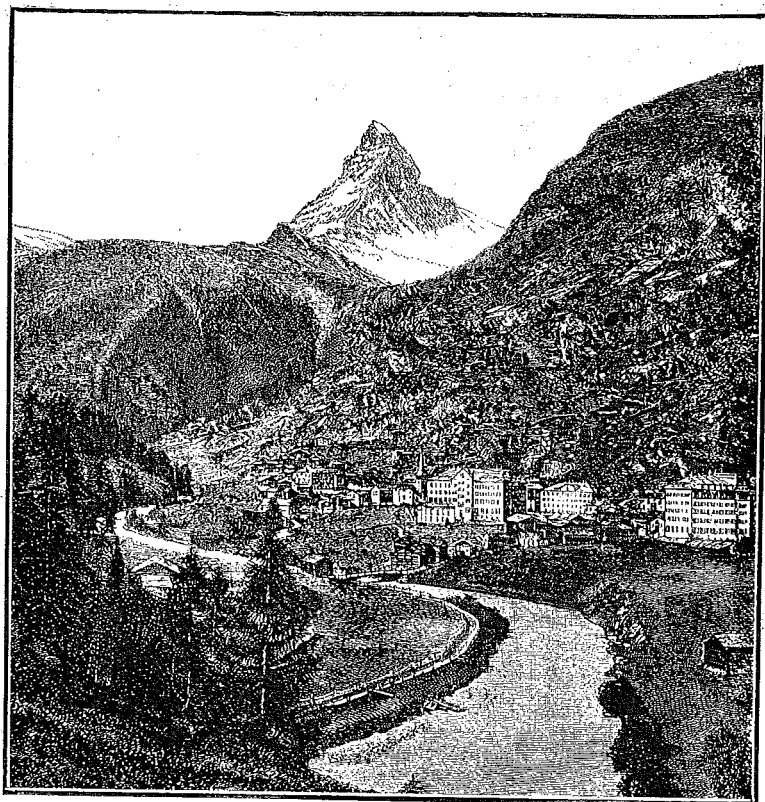

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 14.

7de april 1895.

21de aarg.

Barti fra Alperne.

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forskud. I passer til en adresse paa over 5 eksplr. laves bet for 40 cents, og over 25 eksplr. for 85 cents. Et Høje koster bet 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar expeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt bekommande redaktionen af bladet sendes til Rev. C. Wulfsberg, Decorah, Iowa.

Undervisningsplan for søndagsskolen.

Anden aargang.

Trettende lektse.

Det femte bud.

I. Forbudet.

ABC-klassen: Det femte bud.

Katekismus-klassen: Samme som ovenfor, Luthers forklaring og Matt. 5, 22: Jesus siger: „Hver den, som er vred paa sin broder, er skyldig for dommen.“

Forklaringss-klassen: Samme som ovenfor og 1 Joh. 3, 15 (Sp. 127).

Vink.

Mord i hjertet og med gebærder.

(Kain, Bbh. 4, Esau, Bbh. 15, Josefs brødre, Bbh. 18, Saul, Bbh. 34, Jonas, Bbh. 47.)

Den vredagtige har alle sanser i behold — undtagen sem!

— Den, som er vred paa sin næste og pånser paa at skade ham, er lig et menneske, som laver en bitter drif, af hvilken han selv maa tage den største skuff.

— En berømt hebenisk vismand, Arkhtas fra Tarent i Italien, havde været længe borte fra sit hjem. Da han saa kom hjem, fandt han, at hans landeiendom ved forvalterens slette bestyrelse var aldeles forfalsen. Han saa den forsømmelige tjener stift i øinene og sagde: „Jeg vilde straffe dig, dersom jeg ikke var vred.“

— Den gamle Nettersheim gav følgende raad mod vrede: „Tæl først alle knapper paa dine klæder, læs saa hele a b c bagfra og bed endelig et andægtigt faderbør.“

— Luther siger: „Had er gammel, indgroet vrede. Lad derfor ikke vreden blive til had, saa at der af klæben bliver en bjelke!“

— En prest havde engang prædikeret over de ord: „Eders sagtmødighed vorde bitterlig for alle mennesker“, og lærlig lagt eftertryk paa ordet „alle“. Efter prædikenen kom en mand til ham og takkede ham for talen. Der var, sagde han, under prædikenen gaaet ligesom en lysstraale gennem hans hjerte. Han havde altid foran dette „alle“ sat et „næste“, og i dette „næsten“

havde han indekluttet sin stedmor, som havde behandlet ham slet. Han havde altid indbildt sig, at det skulde være tilladt at nære ubilse mod hende, — saadan som hun var, kunde Gud ikke vente andet af ham. Men fra kirken gif den bratmand lige hen til stedmoderen og bad hende om tilgivelse, forat han havde haaret nag mod hende. Hun blev derved saa dybt rystet, at hun ret gif i sig selv. Saaledes kom de da i god forstaaelse med hverandre. Men det bedste var, at begge nu kom til indre fred.

— Maa! ikke din lykke med en fremmed maalestof.

— Misundelse fortærer sin egen herre.

— Man maa ikke slaa efter enhver myg.

— Hevn gjør en liden ret til en stor uret.

Mord i ord og gjerning.

(Jøderne haaner Jesus, Bbh. 94, Kain, Bbh. 4, David, Bbh. 36, Røverne, presten og leviten, Bbh. 65, Den gjældbundne svend, Bbh. 68, Judas, Bbh. 92.)

At slaa ihjel med ord er ogsaa mord.

— Et selskabsord kan gjøre mere ondt end et slag.

— Patriarken Johannes af Konstantinopel kom engang i heftig ordstrid med en fornem mand. Skjønt han havde god aarsag til at blive vred, kom han dog endnu apostelens ord ihu: „Solen gaa ikke ned over eders vrede!“ Da dagen gif tilende, sendte han bud til den anden og lod sige: „Herre, solen er nær ved at gaa ned.“ Manden forstod straks meningen, ilte hen til ham og forsonede sig glad og billig med ham, før solen gif ned.

— Hvor to trættes, har begge uret.

— Den, som saar spik, arbejder for djævelens lade.

— Et magert forlig er bedre end en fed proces.

— Meinhart, greve af Sulgow i Schwaben, traf sig tilbage fra verden og byggede sig en hytte i en mørk skov. Saa kom der engang to røvere og myrbede ham i det haab at finde penge og skatte hos ham. Nys før han opgav aanden, saa han to ravne flyve forbi og sagde: „Disse ravne skal forraade eder.“ Nogen tid efter sad disse røvere i et værelse i Zürich, og idet de saa nogle ravne flyve omkring huset, sagde den ene: „Se, se, der flyver St. Meinharts vidner.“ Dette blev fortalt til øvrigheden; morderne blev fængslede, maatte bekfende sin ugjerning og fik sin straf.

— Det var Kain, som sagde: „Er jeg min broders vogter?“

— En kammer tjener hos kejser Ferdinand den første skøde en kone tilbage, som havde et andragende, hvormed hun vilde nærme sig hans herre. Denne ser det og siger til kammer tjeneren: „Hvis vi ikke havde fattige folk, naar de klager sin nød for os, saa vil Gud heller ikke høre os, naar vi klager ham vor nød.“

— Der drufner flere i hægeret end i hæbet.

— „Savde min far tugtet mig“, jagde en morder paa veien til retterstedet, „da jeg staf sinene ud paa spurveungerne, saa var jeg nu ikke kommen i skarpretterens hænder.“

Lessons for the Sunday School.

SECOND YEAR.

Thirteenth Lesson.

THE FIFTH COMMANDMENT.

I. What God therein forbids us do.

ABC Class: The Fifth Commandment.

Catechism Class: Same as above, Luther's Explanation, and Matt. 5. 22: Jesus says: "Whosoever is angry with his brother, shall be in danger of the judgment."

Explanation Class: Same as above and I. John 3. 15.—Qu. 127.

SUGGESTIONS.

Murder in the heart and in gestures.

(Cain, B. H. 4; Esau, B. H. 15; The brothers of Joseph, B. H. 18; Saul, B. H. 34; Jonah, B. H. 47.)

Our "neighbor" is every man with whom our life in any way comes in contact.

— The aim of the fifth commandment is to make man's life a sacred thing to man.

— No more wicked speech was ever uttered than that of Napoleon I, when Prince Metternich told him that his plan would cost the lives of a hundred thousand men, and he haughtily replied, "A hundred thousand men? What is a hundred thousand men to me?"

— The worst thing for a man to bear, is to bear a grudge.

— An angry man is like that white bramble of Judea, of which Josephus says that it is set on fire by fierce winds, consumes itself, and burns the neighboring plants.

— When envious Mucius was looking miserable, Publius said of him, "Either some great misfortune has happened to him, or some great good fortune to somebody else."

— The citizens of a town in Greece had reared a statue to one of their number, who was a celebrated victor in the public games. So strong was the feeling of envy which this excited in the breast of one of the hero's rivals, that he went forth every night in order, if possible, to destroy the monument. After repeated efforts he moved it from its pedestal, and it fell; and in its fall it crushed him.

— Envy is an infernal kind of fire like the fires underground, that cannot be quenched.

"Forgive? How many will say 'forgive,' and find A sort of absolution in the sound To hate a little longer!"

Murder in word and deed.

(Jews mock Christ, B. H. 94; Cain, B. H. 4; David, B. H. 36; The robbers, the priest, and the Levites, B. H. 65; The unmerciful servant, B. H. 68; Judas, B. H. 92.)

"Two it takes to make a quarrel;
One can always end it."

— Two foxes lived together in the depths of a forest. They never had a cross word with each other. At last one of them said, in very polite fox language, "Let us try to get up a quarrel." "Very well," said the other, "just as you please; but how shall we do it?" "Oh, it's easy enough," said the first; "two-legged people quarrel, and I don't see why we should not, too." So they tried all sorts of ways, but could not get up a quarrel, because they were so used to gentle, peaceful words, that one or other of them was always giving way, and the quarrel never came off. Finally the fox that had first spoken about the matter brought two stones into their little den. Laying them down before his companion, he said, "There, now; you say that these stones are yours, and I'll say they are mine; then we can get up a quarrel, and scratch, and fight each other, just as the two-legged people do. All ready now! I'll begin. These stones are mine!" "Very well," answered the other fox very gently, "you are quite welcome to them." "But we shall never get up a quarrel at all, at this rate," said the first fox jumping up and licking his lips. "You old simpleton, don't you know that it takes two to make a quarrel?"

— In the time of Moses, if anyone had an ox known to be vicious, and the ox gored a man, the owner of the ox was justly put to death. Is not then the man a murderer who will not spend a few dollars to make his machinery safe? or the man who makes money by rent of houses which are either, on the one hand, hotbeds of pestilence, or, on the other, traps of ruin for the bodies and souls of men,—as saloons and the like?

— At an army hospital all the wounded were willing to listen to the word of God except one soldier, who always turned his head to the wall, as the chaplain came near on his daily round. This man was sinking; and one day he had not strength to turn, and as the chaplain came up he lay on his back. "Can I do anything for you, my dear fellow?" said the chaplain. The man looked at him. "Do you know who you are speaking to?" he said. "I was the worst man in our regiment. One time there came to it a young recruit who had never walked in evil ways. I determined to make that young fellow as bad as myself. I did it. In the last fight he was at my side, and was shot dead just as he was uttering an oath which I had taught him. Can you remove that from my life?" And so, with this record upon his conscience, the man refused to be comforted or assured of mercy, and died.

Alfhestilfælde paa jagt.

Gullis haab.

(Slutning.)

aderen, stakkars, kunde ikke følge sit barn til graben. Efter den forfærdelige nat, da Gulli døde, var han bleven angreben af en farlig sygdom. Det voldsomme indtryk, som hans lille piges uventede død havde gjort paa ham, tog saa paa hans af udsvævelser svækkede legeme, at han faldt i en heftig febersygdom. I flere uger blev han liggende uden sans og samling og syntes nær døden; men tilslut, takket være doktor Donalds dygtige tilsyn og Roberts ømme, opofrende pleje, kom han sig atter igjen, og skjønt længe svag og kraftsløs som et barn, begyndte dog kræfterne atter at vende tilbage.

Men fra denne sygdom stod han op som et ganske andet menneske. Doktor Donald havde ikke forgjæves bragt evangeliet til denne arme, elendige sjæl. Han vidste nu, at hvor elendig og syndig han end var, saa kunde han reddes af den korsfæstede Frelser. Han havde lært, at Jesus Kristus var saa rig paa kjærlighed, saa rig paa barmhjertighed, saa villig til at skjænke forladelse, at der var haab ogsaa for ham. Og saa gav han sit stakkars blødende hjerte til Frelseren, forvisset om, at det haarde slag, som nær havde dræbt ham, var bleven sendt ene og alene af kjærlighed.

Og i tillid til hjælp fra den Gud, som havde reddet ham fra døden, besluttede han aldrig mere at smage den drik, som saa længe havde været hans livs forbandelse. Og naar han undertiden følte sig overfaldt af den heftige lyst efter brændevin, skyndte han sig ind i sit værelse, hvor han havde optegnet paa væggen Gullis sidste ord: „Sig min kjære far, at han kommer hjem.“ Disse ord fremmanede for hans sjæl hans døende barns sidste øieblikke, og han raabte under tårer til Gud om hjælp til at kunne modstaa den sterke fristelse. Og Gud, som saa gjerne hjælper, gav ham ogsaa kraft dertil, saa at den før saa dybt sunkne dranker fik lebe for at forherlige den Guds navn, som havde reddet ham.

Mar er gaaede hen siden Gullis død, og Robert er bleven en voksen mand; men endnu taler han med sin far saa ofte om hende, som de begge elskede saa inderlig.

Det er en herlig sommeraften. Den nedgaaende sols straalere ligesom sænker sig velvillende over de to unge, en mand og en kvinde, som sammen vandrer henad den gangsti, som slynger sig op til Gullis grab.

Kan den pene, bredskuldrede mand virkelig være vor gamle bekjendte, den lille Robert? Jo, det er virkelig ham. Og den unge pige, paa hvem hans øine hviler med et udtryk af den inderligste kjærlighed, skal snart blive hans hustru; thi den følgende dag var bestemt til Roberts bryllupsdag.

Nu er de naaede frem til den lille græsbevoksede grab, som er aldeles overfæet med tusendfryd. Paa stenen over graben staar skrevet:

TIL KJÆRLIGT MINDE

om

MIN LILLE GULLI.

Jeg takker Gud, for hver gang,
jeg mindes dig.

Solen kastede sine straalere henover Gullis navn, mens Robert fortalte sin brud om den kjære søster, og hvor ensomt han syntes livet havde været, siden hun var vandret bort. Og skjønt han nu var saa lykkelig, kunde han ikke hindre nogle taarer fra at bane sig vei nedad hans brune, mandige kind.

De to unge forlod nu graben, og efterat de havde gaaet langs en eng og gennem en liden skov, stod de pludselig foran et lidet solbeskinnet hus, der pyntet, som det var, baade udbvendig og indvendig, syntes at staa færdig til at modtage nogen.

„Se der, Marie“, sagde Robert, idet han fornøjet pegte paa det lille hus, „lad mig nu vise dig dit fremtidige hjem.“

„Åh, Robbi!“ og Mariens øine straalte af taknemmelighed og glæde, „hvilket fortryllende lidet hjem du har gjort istand til mig.“

Og bakkert var det i sandhed med alle sine roser og slyngplanter. „Et saadant hjem vilde netop Gulli have syntes om“, sagde Robert med et suk. „Åh om ogsaa hun kunde have været her nu, Marie!“

„Men kjære Robbi“, sagde Marie og trykkede kjærlig hans haand, du maa ikke ønske dig hende tilbage igjen; tænkt, hvor lykkelig hun nu er hos sin Jesus.“

Du har ret, min Marie, og dine ord trøster mig nu som altid.“

Derpaa begyndte Robert fornøjet at tale om deres bryllup.

„Ved du, Marie, at doktor Donald og frøken Katie har lovet at komme? Jeg har sagt ham, at jeg ikke kunde forstaa, hvorledes jeg skulde kunne blive lykkelig og vel gift, hvis han ikke var tilstede paa min bryllupsdag. Na, Marie, du skulde bare vide, hvad han har været for mig. Det var ham, som førte mig til Herren, og som hjalp mig til et ordentligt haandverk. Og han har vaaget over mig og skaet mig bi i saa mangen en sorg og vanskelighed. Og jeg er ikke den eneste, som han har hjulpet. Hvor mange gutter, som har været nær for-dærbelsens afgrund, har han ikke reddet? Ja, saa mangen en takker Gud, fordi han har lyttet til doktor Donalds tale i det gamle forfaldne hus, og ser tilbage paa denne stund som det første lyspunkt i sit liv.“

„Doktor Donald er jo blevet meget rig nu, er han ikke det, Robbi?“

„Man siger saa, og han har i sandhed fortjent at blive det. Han var tro i det lille, og nu har Gud sat ham til husholder over meget. Men rigdommen har ikke forandret ham, ikke det mindste heller. Han og Katie er ganske de samme som i gamle dage. De ligner sin velsignede herre deri, at de anvender sit liv til at gaa omkring og gjøre vel. Gud velsigne dem rigelig derfor“, sagde Robert og løftede andægtig paa sin hat.

Tre aar er gaaede hen siden hin aften før Roberts og Mariés bryllup, og det lille lyse hus er lysere end nogeninde, fuldt som det er af gudsfrugt, kærlighed og fred.

Omtrent et aar efter deres giftermal fik de en liden datter. Da Robert for første gang saa ind i sit barns ansigt, syntes han det ligesom var Gullis blik, han opdagede i den lille piges øjne; hun var saa underlig lig hans elskede hjemgangne søster.

„Vi maa kalde hende Gulli“, sagde han til sin hustru, „hun skal blive for mig et levende minde om hende, min taalmodige Gulli.“

Der findes endnu et familiemedlem til i det lille hus. Det er Roberts gamle far, som har faaet et hjem hos sin søn. Hans helbred er svag og vaklende og hans legemskraft, knækket, men ud af hans øjne lyser en fred, som verden ikke kan give. Hans hjæreste besjæftigelse er at bugge paa sine kne Roberts

lille pige, som for hver dag bliver mere og mere lig hans lille Gulli, som han længes efter snart at kunne gjense.

Og snart skulde denne hans længsel opfyldes. En deilig aften i august maaned tre aar efter Roberts bryllup fik hans trætte, men i Jesu blod rensede sjæl frigjort ile sin frelser imøde. Gullis haab havde ikke været forgjæves; hendes elskede far naaede lykkelig frem til den ønskede havn.

Det skjønneste navn.

Der var engang en dronning, der udlobede en prisbelønning til den af sine undersaatte, som kunde nævne hende det skjønneste ord i sit sprog. Gamle og unge gav sig til at grunde paa, hvad det skulde være, og snart indløb svarene.

„Guld“, skrev en mand, hvis eneste stræben det var at blive rig, og som mente, at han eiede alt, naar kun hans kister og kamre var fulde af penge.

„Moder“, havde en barnehaand skrevet paa en liden lap papir. Hvem vilde ogsaa kunne negte dette navn retten til at modtage præmie? Den lille haand havde skrevet de fem bogstaver saa sikkert og fast.

Et andet blad indeholdt ordet „hjem“. Det var en ung matros, der lige var vendt hjem fra sin første fjøreise, som havde skrevet det; det var bleven ham klart, at dette ord glemmer i sig alt, hvad der hører til for at være lykkelig.

Saaledes modtog den ædle dame mange besvareiser. Men da den til præmieuddelingen bestemte dag kom, saaldt det hende ikke vanskeligt at udfinde den skjønneste af de mange ædelstene; thi et lidet blad bar navnet „Jesus“.

Og sandelig, Jesus er det skjønneste navn, som den hele verden er istand til at nævne. „Du skal kalde hans navn Jesus“, sagde engelen; „thi han skal frelse sit folk fra deres ulynder.“ Alt, hvad der er af skjønt i de andre navne, findes i Jesus. Han er vor rigdom; i ham har vi mere end en moders kærlighed; hos ham er vort hjem allerede hernelde og engang i herlighed hif-oppe.

I en høist ubehagelig stilling.

Moderen sagde en morgen til børnene: „Idag kommer bedstefar. Det er saa længe, siden han har været her, og I skal saa lov til at tage paa eders bedste klæder. Men saa faar I ogsaa passe paa, at I ikke smudser eder til, før han kommer.“

So børnene lovede at passe sig. Og de bedste klæder blev bragte ind. Griika skulde have paa sin lyseblaa kjole; hun var saa nydelig i den og jublede høit.

„Men nu maa du være forsigtig,“ sagde moderen atter, „du er saa vilter og tankeløs, at jeg slet ikke føler mig tryk i saa hen-seenede.“

Moderen kjendte sin datters svagheder, og det viste sig, at hendes advarsler ikke var ubeføiet. Medens Griikas brødre gik en tur ned i haven, fandt søsteren paa, at hun skulde jage ind hønsene. Hun forfulgte dem rundt gaardstunet og fik dem tilslut ind i høns-huset, hvis dør stod paa vid væg. Men medens den lille pige var derinde, kom der et sterkt vindpust, som slog døren igjen, og Griika var ikke istand til at faa den op. Ja, der stod hun som en fange inde i det smudsige rum og vidste ikke, hvad hun skulde gjøre. Hun bankede i døren, skreg og raabte alt, hvad hun kunde, sparkede mod døren og forsøgte alt muligt, for at man skulde høre hende. Men høns-huset laa langt borte fra hovedbygningen, og ingen hørte hende.

Saaledes blev hun staaende i lange tider; det maatte allerede være henimod middagstid, og Griika begyndte at blive sulten; men udfigterne til at faa døren aabnet var lige smaa.

Tilslut besluttede hun at forsøge paa at krybe ud gennem et hul i den bagre væg, hvorigjennem hønsene pleiede at hoppe ud og ind. Paa sin lyseblaa kjole tænkte hun ikke længere. Nabningen i væggen var ikke langt fra gulvet, og Griika lagde sig paa alle fire for at krybe ud. Hun fik ogsaa virkelig baade hovedet og en del af kroppen ud gennem hullet; men saa kunde hun ikke komme længere; og til sin skræk opdagede hun, at hun sad fast, saa hun hverken kunde komme frem eller tilbage, hvor meget hun end anstrengte sig. Men da satte hun ogsaa i at

skrige saa forskrækkelig, at moderen kom styr-tende til alt, hvad hun kunde. Bedstefaderen var netop kommet, og han fulgte noget lang-sommere efter. Man kan nok tænke sig til hans overraskelse ved at finde sin datterdatter i en saadan stilling.

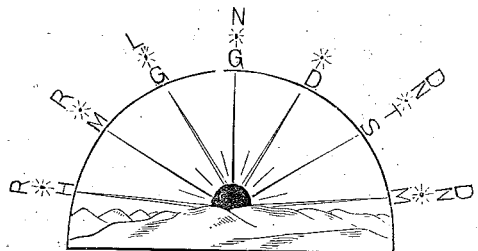
Det hele var saa komisk, at hverken han eller de andre kunde lade være at le, aller mest Griikas brødre. Efter en del stræv fik man hende tilslut løs, men sig som hun saa ud! Den lyseblaa kjole var ikke til at kjende igjen.

Griika var glad ved at komme løs, men saa skamfuld, som hun var, da hun skulde hilse paa bedstefar! Hun glemte det aldrig hele sit liv.

Oplosning paa billedgaaden i nr. 12.

Basco de Gama — Biserne staar paa I og 5, altsaa med fire tal fra hinanden; man læser da alle bogstaverne med fire tals afstand fra hinanden idet man sevsølgeligt springer over 12, som ikke har noget bogstav, og faar da: Basco de Gama.

Billedgaade.

Stedetfor stjerner sættes vokaler, og man vil da af samtlige bogstaver faa et gammelt sandhedsord. Merk de forskellige straalser.

